

Olimpiada de Istorie
Faza județeană (Ialomița): Martie 2022 (Varianta 2)
Clasa a XII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Subiectul I

40 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Ca și pe timpul lui Carol I, Regele a fost elementul-cheie al vieții politice. Potrivit noii Constituții din 1923, el a păstrat puteri considerabile. A putut să-și aleagă miniștrii chiar și din afara Parlamentului și a putut să-i demită după bunul plac, dar tradiția l-a obligat să ia în considerare dorințele partidului majoritar în Parlament. Primul-ministru și ceilalți membri ai cabinetului au trebuit, în principiu, să coopereze cu Parlamentul și, dacă nu au putut să-și asigure încrederea acestuia, tradiția le-a cerut să demisioneze. (...) Constituția a asigurat, de asemenea, Regelui puteri legislative largite. A avut autoritatea de a sancționa toate legile, dar acesta nu și-a exercitat niciodată dreptul de veto față de o lege trecută în Parlament. Astfel, în practică, legiferarea a reprezentat o prerogativă exclusivă a Parlamentului. Dar Regele a exercitat largi puteri discreționare în interpretarea legilor, prin intermediul dreptului său de a emite <<regulamente>>. (...) Constituția din 1923 a dat Curții de Casație - cea mai înaltă instanță a țării - autoritatea exclusivă de a constata constituționalitatea legilor. Dar ea a limitat decizia Curții doar la cazul în speță și, ca atare, a lipsit-o de puterea de a legifera prin hotărâri judecătorești. În plus, Curtea de Casație a folosit doar cu parcimonie puterile de revizuire: între anii 1923 și 1923, a declarat contrare Constituției doar nouă acte legislative.”

(Keith Hitchins, România: 1866-1947)

B. „Separația Puterilor în Stat a fost desființată și s-a produs o concentrare masivă a puterii în mâinile Regelui, care a devenit Capul statului (articolul 30). Puterea legislativă s-a exercitat de Rege, prin reprezentanța națională (articolul 31), iar puterea executivă a fost încredințată tot Regelui, care a exercitat-o prin guvernul său (articolul 32), preponderența Regelui fiind clar formulată. Inițiativa legislativă a fost tot de competența Regelui, limitând inițiativa parlamentară numai la legile de interes obștesc (articolul 32, alineatul VII). (...) Regele a putut convoca, închide, dizolva ambele Adunări sau numai pe una din ele, desigur pe cea mai puțin obedientă, și le-a putut amâna lucrările (articolul 45). Dreptul de a alege în Adunarea deputaților a fost substanțial redus. El a fost recunoscut numai cetățenilor <<care au vârsta de 30 de ani împliniți și practică efectiv o îndeletnicire>> în agricultură și muncă manuală, comerț și industrie și ocupațiuni intelectuale (articolul 61), fiind excluse de la dreptul de a alege o mulțime de categorii de cetățeni. Mandatul a fost de șase ani.”

(Eleodor Focșeneanu, Istoria constituțională a României: 1859-2003)

C. „Un al treilea pas în impunerea modelului totalitar sovietic în România a fost adoptarea Constituției Republicii Populare Române, în aprilie 1948 și introducerea sistemului judecătoresc de sorginte sovietică. Constituția a preluat tiparele constituției sovietice din 1936. Parlamentul, numit Marea Adunare Națională, a avut o singură cameră, definită ca <<organul suprem al puterii de stat>>. Un prezidiu, compus dintr-un președinte, un secretar și 17 membri, a acționat în numele Adunării, când aceasta nu s-a aflat în sesiune, ceea ce s-a întâmplat destul de des, în timp ce

Consiliul de Miniștri a fost organul executiv suprem. Toate aceste organisme s-au aflat, desigur, supuse autorității Partidului Comunist. Au fost prevăzute garanții pe cât de multe, pe atât de lipsite de conținut, în privința libertăților civile, după cum a dovedit-o articolul 32: <<Cetățenii au dreptul de asociere și organizare, dacă scopurile urmărite nu sunt îndreptate împotriva ordinii democratice, stabilite prin Constituție>>. Această ordine democratică a fost definită de Partidul Comunist și consolidată de Securitate.”

(Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa A, două atribuții ale monarhului în domeniul legislativ. 4 puncte
2. Menționați, din sursa C, două prevederi referitoare la „Adunare”. 4 puncte
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
4. Formulați, pe baza sursei B, un punct de vedere cu privire la relația dintre șeful statului și „reprezentanța națională”, susținându-l cu o informație din sursă. 5 puncte
5. Prezentați alte două acte cu caracter constituțional aplicate în spațiul românesc în prima jumătate a secolului al XIX-lea. 10 puncte
6. Prezentați două asemănări și o deosebire între prima Constituție românească și actuala lege fundamentală a României. 10 puncte

Subiectul al II-lea

50 puncte

Elaborați, în aproximativ trei patru pagini, un eseu despre **Statul român modern și consolidarea acestuia în secolele XVIII-XIX**, având în vedere:

- precizarea a două proiecte politice referitoare la statul român elaborate în secolul al XVIII-lea și a unei asemănări între acestea;
- menționarea unui fapt istoric desfășurat pe plan extern în secolul al XIX-lea care a favorizat formarea statului român modern și a unei Mari Puteri care a susținut constituirea statului român;
- prezentarea a două reforme care au contribuit la consolidarea statului român modern;
- prezentarea a două acțiuni desfășurate pe plan intern care au contribuit la consolidarea statului român modern în deceniul șapte, respectiv opt al secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea argumentării (prezentarea faptelor istorice și a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** în limita de spațiu precizată.